

ĐỔI MỚI CÔNG TÁC KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP CỦA HỌC SINH TIỂU HỌC TỈNH BẾN TRE

• LÊ VĂN CHÍNH

Sở Giáo dục - Đào tạo tỉnh Bến Tre

Từ khi thực hiện cuộc vận động "Nói không với tiêu cực và bệnh thành tích...", việc đánh giá kết quả học tập của học sinh tiểu học (HSTH) đã phản ánh sát với thực tế hơn. Tuy nhiên, công tác kiểm tra, đánh giá thường xuyên cũng như đánh giá cuối học kì, cuối năm vẫn chưa đồng đều giữa các trường và cách đánh giá vẫn còn những bất cập, chưa đi sâu vào thực chất, để từ đó rút ra những bài học cho việc nâng cao chất lượng giáo dục tiểu học nói chung và thúc đẩy việc đổi mới phương pháp dạy học (PPDH) của giáo viên (GV) nói riêng.

Để nâng cao chất lượng công tác kiểm tra, đánh giá của các trường tiểu học trong tỉnh, việc tăng cường chỉ đạo của Sở Giáo dục và Đào tạo (GD&ĐT) và các cấp quản lí có vai trò đặc biệt quan trọng.

1. Vận dụng lí luận chỉ đạo, kiểm tra - đánh giá

Trong lí luận cũng như thực tiễn quản lí giáo dục, lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra - đánh giá luôn là những chức năng cơ bản gắn kết chặt chẽ với nhau.

Chỉ đạo là quá trình chủ thể quản lí tác động đến nhận thức, thái độ, hành vi của khách thể quản lí trong hệ thống tổ chức, nhằm thúc đẩy các hoạt động đi đúng hướng và đạt kết quả tốt theo mục tiêu đã xác định. Chỉ đạo là một trong những chức năng cơ bản gắn liền với các chức năng khác của quản lí (lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra - đánh giá).

Kiểm tra - đánh giá là hoạt động của chủ thể quản lí đối chiếu quá trình hoạt động thực tiễn với chương trình, kế hoạch, mục tiêu đã xác định xem việc thực hiện và kết quả đạt được có phù hợp hay không, từ đó đưa ra những nhận xét, đánh giá trên cơ sở những tiêu chuẩn nhất định. Mục đích của kiểm tra, đánh giá là thu thập thông tin phản hồi để điều chỉnh quá trình quản lí sao cho hiệu quả hơn.

Công tác kiểm tra - đánh giá HSTH thực chất là quá trình thu thập, xử lí thông tin về trình độ, khả năng đạt mục tiêu học tập của HS; trên cơ sở đó, nhà trường có những quyết định sự phạm đúng đắn để giúp GV dạy tốt hơn, HS học tập ngày càng tiến bộ hơn.

Trong hoạt động quản lí, kiểm tra - đánh giá kết quả học tập của HS không chỉ dừng lại ở yêu cầu đánh giá thực trạng và điều chỉnh hoạt động học tập của HS mà quan trọng hơn là, từ đó đánh giá thực trạng và điều chỉnh hoạt động dạy

của GV. Một thực tế cho thấy, nếu việc chỉ đạo công tác kiểm tra-đánh giá chưa thoát khỏi quỹ đạo của việc học tập thụ động thì chưa thể phát huy kiểu dạy và học tích cực; nếu chưa đánh giá đúng thực chất kết quả theo yêu cầu đổi mới thì chưa có những định hướng cụ thể cho đổi mới PPDH của GV...

Vi vậy, tăng cường chỉ đạo công tác kiểm tra - đánh giá HSTH cần đồng thời nhằm hai mục tiêu: Đánh giá đúng thực chất kết quả học tập của HS; trên cơ sở đó có những chỉ đạo thúc đẩy việc đổi mới PPDH của GVTH theo hướng tích cực hoá hoạt động học tập của HS.

2. Thực trạng công tác chỉ đạo, kiểm tra - đánh giá HS ở các trường tiểu học tỉnh Bến Tre

Tổng kết công tác chỉ đạo kiểm tra, đánh giá HS của Sở GD-ĐT tỉnh Bến Tre cho thấy, nhận thức của các cấp quản lí, nhất là hiệu trưởng các trường tiểu học trong việc nghiên cứu, thực hiện đúng mục đích, yêu cầu của việc kiểm tra- đánh giá HS TH còn chậm được đổi mới và kết quả kiểm tra - đánh giá HS chưa tạo ra động lực để thúc đẩy mạnh mẽ việc đổi mới PPDH của GV tiểu học.

- Việc ra đề kiểm tra học kì chưa đảm bảo theo yêu cầu chỉ đạo của Bộ GD&ĐT, chưa tập trung đầy đủ vào việc đánh giá 3 mức độ nhận thức của HS: nhận biết - thông hiểu - vận dụng, nhất là các môn Tiếng Việt, Khoa học, Lịch sử, Địa lí, do đó chưa phân hoá được các đối tượng HS để có phương pháp giảng dạy phù hợp. Thực tế cho thấy, đề kiểm tra học kì của một số trường tiểu học chỉ tập trung ở yêu cầu kiểm tra mức độ nhận biết còn các yêu cầu kiểm tra về mức độ thông hiểu, về kĩ năng vận dụng của HS chưa được chú ý đúng mức. Từ thực tế này, GV chỉ tập trung ôn tập cho HS những kiến thức cơ bản trong chương trình, ít chú ý đến việc rèn kĩ năng thực hành; HS chỉ cần học thuộc lòng hoặc học thuộc theo bài mẫu thì có thể đạt điểm tối đa. Hàng năm, tỉ lệ HS được xếp loại học lực môn loại khá giỏi ở cấp tiểu học là khá cao, chưa đánh giá đúng chất lượng học tập thực sự của HS. Riêng năm học 2007- 2008, tỉ lệ HS cấp tiểu học đạt khá giỏi môn Tiếng Việt lớp 5 chiếm 84,7%; môn Khoa học lớp 5 chiếm 94,3%; môn Lịch sử - Địa lí chiếm 92,2%.. Nhưng đến cấp trung học cơ sở thì tỉ lệ này là khá thấp.

- Mặt khác, việc đánh giá bài kiểm tra của HS còn dễ dãi, GV ít chú ý đến việc phát hiện và

tập hợp những lỗi sai của từng HS để có biện pháp giúp đỡ các em sửa chữa, dần dần hình thành ở HS kĩ năng tự đánh giá và tự điều chỉnh.

Một số đề kiểm tra học kì của các phòng GD&ĐT cũng chưa thể hiện tính phân hoá cao. Từ đó chưa tạo ra sự nhất quán giữa các cấp quản lí trong việc chỉ đạo đổi mới PPDH. Thông thường, GV sẽ dựa vào định hướng ra đề của các cấp quản lí để lựa chọn PPDH cho phù hợp nhằm hướng đến mục tiêu đảm bảo chất lượng.

- Công tác chỉ đạo, thanh tra, kiểm tra hoạt động kiểm tra - đánh giá đối với các trường tiểu học chưa được thực hiện thường xuyên. Công tác tự kiểm tra trong các trường tiểu học ít được hiệu trưởng chú ý. Một số hiệu trưởng thường giao khoán trách nhiệm cho các tổ chuyên môn trong việc ra đề kiểm tra - đánh giá cũng như việc chấm chữa bài cho HS nhất là các môn Khoa học, Lịch sử - Địa lí... Các trường ít tổ chức rút kinh nghiệm sau mỗi lần kiểm tra học kì, chưa tạo ra động lực để GV thay đổi PPDH cho phù hợp với yêu cầu đổi mới giáo dục tiểu học hiện nay.

Đã đến lúc chúng ta cần nhận thức một cách đầy đủ hơn và phải tăng cường chỉ đạo công tác kiểm tra - đánh giá ngay từ cấp tiểu học. Nếu công tác kiểm tra - đánh giá được chỉ đạo đúng hướng sẽ có tác động tích cực đến việc điều chỉnh PPDH của GV một cách triệt để ngay từ cấp tiểu học.

3. Một số biện pháp chỉ đạo công tác kiểm tra - đánh giá

Trong bối cảnh hiện nay, để tăng cường chỉ đạo công tác kiểm tra - đánh giá trong các trường tiểu học, theo chúng tôi, cần tập trung một số biện pháp sau:

- Tăng cường chỉ đạo việc nghiên cứu để nắm vững và thực hiện đúng mục đích, yêu cầu của việc kiểm tra - đánh giá. Từ đó có định hướng cụ thể về nội dung, hình thức và phương pháp kiểm tra nhằm đánh giá được các mức độ nhận thức của HS (nhận biết, thông hiểu, vận dụng), hướng đến các hoạt động học tập của HS mang tính tích cực, chủ động và sáng tạo hơn. Đồng thời, thông qua đổi mới công tác chỉ đạo kiểm tra - đánh giá HS, tạo ra động lực để thúc đẩy mạnh mẽ quá trình đổi mới PPDH của GV tiểu học hiện nay.

- Chỉ đạo việc ra đề kiểm tra học kì phải căn cứ vào mục tiêu chung của từng môn học ở từng khối lớp, được cụ thể hóa bằng chuẩn kiến thức, kĩ năng và yêu cầu về thái độ của từng môn học để xây dựng cho thích hợp. Đề kiểm tra các môn học cần tập trung vào 3 mức độ theo tỉ lệ: Nhận biết 50% - Thông hiểu 30% - Vận dụng 20% (theo tài liệu đề kiểm tra học kì cấp tiểu học - Bộ GD&ĐT); phân hóa rõ các đối tượng HS, hướng đến việc điều chỉnh PPDH phù hợp với đặc điểm của từng đối tượng.

- Chỉ đạo kiểm tra, đánh giá HS tiến hành đồng bộ với chỉ đạo đổi mới PPDH. Quan điểm ra đề kiểm tra, khảo sát HS phải được thực hiện

thống nhất từ các cấp quản lí; đặc biệt là các đề kiểm tra, khảo sát của Sở GD-ĐT, Phòng GD-ĐT phải đảm bảo được các yêu cầu đánh giá ba mức độ nhận thức của HS nhằm định hướng cho việc chỉ đạo GV tự điều chỉnh PPDH, hướng đến hình thành phương pháp tự học cho HS; thật sự phát huy tính tích cực, chủ động và sáng tạo, sớm hình thành những kĩ năng cần thiết trong học tập cho HS ngay từ cấp tiểu học.

- Tăng cường phát huy vai trò của hiệu trưởng trong công tác kiểm tra - đánh giá HS. Hiệu trưởng cần nắm vững và đưa ra các yêu cầu về soạn đề kiểm tra theo hướng đổi mới; kiểm tra việc chấm chữa bài HS để nâng cao ý thức trách nhiệm của GV trong việc chăm sóc, giáo dục HS cá biệt; đánh giá đúng chất lượng học tập của HS... Đồng thời, hiệu trưởng cần có hình thức khích lệ, động viên kịp thời những GV tích cực, gương mẫu, đi đầu trong việc đổi mới PPDH đáp ứng các yêu cầu của kiểm tra đánh giá HS một cách toàn diện.

Chỉ đạo, kiểm tra - đánh giá là những chức năng cơ bản trong hoạt động quản lí. Có thể khẳng định, tăng cường chỉ đạo công tác kiểm tra - đánh giá HS theo hướng đổi mới là hoạt động cơ bản của quản lí để nâng cao tính chân thực và toàn diện trong đánh giá kết quả học tập của HS, trên cơ sở đó thúc đẩy quá trình đổi mới PPDH của GV theo đúng hướng. Nếu công tác kiểm tra - đánh giá trong các trường tiểu học được chỉ đạo và triển khai đồng bộ, đúng yêu cầu, sẽ góp phần tích cực vào việc đổi mới PPDH của GV nói riêng và nâng cao chất lượng giáo dục tiểu học nói chung.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục & Đào tạo, Chương trình tiểu học, Ban hành kèm theo Quyết định số 43/2001/QĐ-BGD&ĐT, ngày 9/11/2001 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo (2001), NXB Giáo dục.
2. Bộ Giáo dục & Đào tạo, Kiểm tra, Đánh giá kết quả học tập của học sinh tiểu học theo chuẩn kiến thức, kĩ năng (tài liệu lưu hành nội bộ), tháng 12/2008.
3. Quốc hội nước CHXHCN VN, Luật giáo dục (2005), NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 1998.
4. Lê Văn Tiến - Môi trường trong sự phạm tương tác và trong lí thuyết tình huống - Tạp chí Khoa học giáo dục, số 8 - tháng 5/ 2008.
5. Quy định đánh giá và xếp loại học sinh tiểu học (Ban hành kèm theo quyết định số 30/2005/QĐ-BGD-ĐT ngày 30/9/2005 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo).

SUMMARY

Since the start of campaign "say no to negative actions and achievement disease" the assessment of primary school children's learning achievements has been reflecting more accurately the reality. However the evaluation and assessment still have some discrepancies. This article presents the status of evaluation-assessment of primary school children in Ben Tre and gives some measures for changing the evaluation towards more efficiency.